

Predikan i Abrahamsbergskyrkan den 14 september 2008.

Sjuttonde söndagen efter Trefaldighet. Tema: *Rik inför Gud.*

Texter: GT, Pred. 12:1-7, Ep. 1 Joh. 4:16-21, **Ev. Luk 16:19-31.**

-Jesus sade:”Det var en rik man som klädde sig i purpur och fint linne och levde i fest och glans var dag. Men en tiggare som hette Lasaros låg vid hans port full av sår och önskade att han fick äta sig mätt på resterna från den rike mannens bord. Hundarna kom till och med och slickade på hans sår. Så dog tiggaren och fördes av änglarna till platsen vid Abrahams sida. Den rike dog också han och begravdes. I dödsriket, där han pinades, lyfte han blicken och fick långt borta se Abraham, och Lasaros vid hans sida. Då ropade han: Fader Abraham, förbarma dig över mig och skicka Lasaros att doppa fingerspetsen i vatten och fukta min tunga, jag plågas här i lågorna. Men Abraham svarade: Kom ihåg, mitt barn, att du fick ut ditt goda medan du levde, liksom Lasaros sitt onda. Nu har han funnit tröst här, medan du plågas. Dessutom gapar det en klyfta mellan oss och er, för att de som vill ta sig över från oss till er eller från er till oss inte skall kunna göra det. Mannen sade: Då ber jag dig, fader, att du skickar honom till min fars hus. Jag har fem bröder, och han måste varna dem så att inte de också kommer hit till detta plågornas ställe. Abraham sade: De har Mose och profeterna. De kan lyssna till dem. Mannen svarade: Nej, fader Abraham, men om någon kommer till dem från de döda omvänder de sig. Men Abraham sade: Lyssnar de inte till Mose och profeterna, då låter de inte övertyga sig ens om någon står upp från de döda.”

Det 16:e kapitlet hos Lukas handlar om pengar, rikedom och förvalterskap och det är en hård uppgörelse med fariséernas kärlek till jordisk rikedom. Liknelsen i dagens text är intressant på många sätt, men det som man kanske först lägger märke till är att man här får en inblick i hur människor på Jesu tid föreställde sig att tillvaron efter döden gestaltade sig.

Man tänkte sig tydligen två möjligheter:

1. Att man skulle föras av änglarna till ett liv i evig gemenskap med Abraham och alla slakten som gått före till den eviga vilan, och det gällde för den som levt ett liv i enlighet med Guds vilja.
2. Att en evig tillvaro i dödsriket med en ständigt plågande hetta väntade för den som inte levt efter Guds vilja.

Mellan dessa platser eller tillstånd efter döden kunde man inte röra sig, men tydligen kommunicera, om man ska hårdra liknelsen en smula.

I denna **kontrasternas** liknelse finns det en stark vilja till rättvisa uttryckt i att den rike, som i livet unnat sig själv allt men inte delat med sig, han straffas, och den fattige, som fått utstå så mycket lidande i sitt liv och inte ens kunnat freda sig för de kringströvande hundarna, han belönas.

Denna liknelse av Jesus är den enda där en av personerna som skildras, tiggaren, har fått ett namn, Lasaros. Varför vet vi inte, men kanske har det med namnets språkliga betydelse att göra:

Lasaros=Elásar på hebreiska, betyder *Gud hjälper*.

Något samband med den Lasaros, som nämns i Johannesevangeliet såsom bror till Marta och Maria och som Jesus uppväcker från de döda, finns det säkert inte.

Dialogen i liknelsen gör den nästan till en saga. Den är så drastisk och påtaglig trots det ”svåra” ämne som den handlar om, och det är **dialogen mellan den rike mannen och Abraham som innehåller liknelsens poäng.**

Sedan möjligheten att få lindring i dödsrikets hetta genom att Lasaros kom med vatten avvisats såsom omöjlig, ber han att Abraham ska skicka Lasaros för att varna hans fem bröder

som nu lever upp arvet efter honom. Inte ens i dödsriket har den rike slutat att köra med dem som är svaga och fattiga, men svaret han får är lika avvisande:

”De har Moses och profeterna. De kan lyssna till dem.”

Men den rike ger sig inte, utan menar att det faktum att Lasaros, som var död, kom och varnade dem, skulle få dem att lyssna och omvända sig.

Men Abrahams tredje svar är **också** avvisande:

”Lyssnar de inte till Moses och profeterna, då låter de inte övertyga sig ens om någon uppstår från de döda.”

Moses och profeterna, d.v.s. Lagen och den historiska traditionen **gäller** och räcker som Guds tilltal till människorna, där finns Guds vilja uttryckt och det budskapet ska bestå.

Och här kommer poängen:

Bara den som förstår detta kan också ta till sig det nya budskapet om att nu fullbordas Guds löften och Himmelriket är mitt ibland oss.

Det skulle kunna ligga nära till hands att ge den här liknelsen en modern, helt inomvärldslig tolkning:

När något eller några av de hot som hänger över vår värld till slut drabbar oss i den rika delen av världen kanske det inte händer överallt samtidigt. Då kan man ju tänka sig att de drabbade söker varna dem som ännu inte drabbats med hjälp av någon ur en befolkningsspillra i den fattiga delen av världen. Hur lätt vore det då inte för denne moderne Lasaros att svara:

”Ni har era forskare, som har varnat för detta i decennier, lyssna på dem och gör som de säger! Det borde ni ha gjort för länge se´n.” -**Mina vänner, det här händer redan nu!**

En annan aspekt på dagens text är ju att den här liknelsen handlar om döden, och om vår ovilja att tänka på den och våra ständiga försök att låtsas som om den inte finns.

Ett klassiskt sätt att lura sig själv och sin omgivning ser vi antytt i inledningen av vår liknelse:

”Det var en rik man som klädde sig i purpur och fint linne och levde i fest och glans var dag.”

Ännu tydligare beskrivet är det i den andra årgångens evangelietext för den här söndagen:

”En rik man hade fått god skörd på sina jordar. Han tänkte för sig själv:

’Vad skall jag göra? Jag har inte plats för hela skörden.’ Han sade: ’Så här skall jag göra.

Jag river mina lador och bygger större så att jag får rum med säden och allt annat jag äger.

Sedan kan jag säga till mig själv: Nu min vän är du väl försörjd för många år framåt.

Du kan vila ut. Ät, drick och roa dig.’

Men Gud sade till honom: ’Din dåre, i natt skall ditt liv tas ifrån dig, och allt du har lagt på hög, vem skall få det?’

Och berättelsen slutar med de sammanfattande orden: ”Så går det för den som samlar skatter åt sig själv men inte är **rik inför Gud.**”

Historien igenom och i vår egen tid och miljö upprepas det här ständigt. En visa som var populär för några år sedan hade en refräng som lydde:

”Du kan ingenting ta med dig dit du går.”

Dagens gammaltestamentliga text från Predikaren 12:1-7 är ett exempel där åldrandet ses som något hemskt, och det gör den synnerligen aktuell idag, när vi har gym och träningsredskap, motions- och kostinformation och plastikoperationer för att dölja att vi åldras.

Den nattsvarta pessimismen hos Predikaren blir mycket tydlig, men samtidigt är den klädd i ord med en fantastisk poetisk kraft:

”Tänk på din skapare i din ungdom, innan de onda dagarna nalkas, de år som ingen glädje har att ge, då solen och ljuset slocknar och månen och stjärnorna, då regnet följs av nya moln.

Det är den dag då husets väktare darrar och de starka männen sviktat, då malerskorna slutat mala – de är för få – då det mörknar för dem som ser ut genom fönstren, då dörrarna mot

gatan stängs till, då ljudet från kvarnen dämpas, stämman blir tunn som en fågels och sångrösten mister sin klang, då man bävar för en backe och fasorna på vägen, då mandelträdet lyser vitt, gräshoppan släpar sig fram och kapisfrukten mist sin kraft, då människan går till sitt eviga hem och gråtarna väntar på gatan, ja, innan silvertråden slits av och guldsålen brister, kruset krossas vid källan och brunshjulet går i bitar; då stoftet återvänder till jorden, sitt ursprung, och livsanden återvänder till Gud, som gav den.”

Exemplen är legio, men trots detta tycks vi aldrig ta lärdom, vad kan det bero på?
Vi behöver kanske liksom kejsaren i Rom ha en slav på vår vagn som viskar i vårt öra:
”Kom ihåg att du är dödlig!”

Och ändå är det inte det materiella, våra saker och ting och inte heller vår rädsla för döden som är den här liknelsens poäng, utan det faktum att Guds löfte till oss människor är förverkligat i och med att Kristus kommit, - **och det gäller!**

Himmelriket är mitt ibland oss. Vad betyder det?

Rent faktiskt är det ju så att himlen börjar vid jordytan, vi måste inte färdas långt ut i rymden för att nå himlen.

Men det himmelrike som Jesus talar om, och som är mitt ibland oss, ja till och med invärtes i oss, är kanske, i alla fall delvis, något annat. Det låter sig inte riktigt bestämmas med fysikaliska termer, men ändå tror jag fullt och fast att det här universum, som vi försöker utforska så gott vi kan, är en del av himmelriket och därmed också allt som finns här inklusive oss själva. Och det är ett verk av Gud, som han menar något med.

Jag tror inte att det är möjligt att fullt ut förstå vare sig livet eller döden, och för den delen inte heller det universum som vi lever i, men vi får vila som barn i den trygghet som Gud ger oss i Kristus och hans livsgärning här på jorden. Gud är Kärleken och det har Kristus visat med sitt liv och sin död.

Vi behöver inte klamra oss fast vid det som vi har.

”Gud är kärlek, och den som förblir i kärleken förblir i Gud och Gud i honom”, heter det i vår episteltext.

Det är vad som menas med att vara **rik inför Gud**.

Med den rikedom är det så förunderligt att den bara blir större ju mer vi delar med oss av den.

”Och detta är det bud som han har gett oss: att den som älskar Gud också skall älska sin broder.”

Amen.

